

1035 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Jakob Borg* en 23 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 4 November 1948.

JULIANA.

1035 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Jakob Borg* en 23 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Juli 1947 (*Staatsblad* No. H 232);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Jakob Borg*, geboren te *Waldniel* (Duitsland) 3 Februari 1888, landbouwer en los arbeider, wonende te *Vlodrop*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Betje van Gelder*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 29 Juni 1900, weduwe van *Hartog Zadick*, koopvrouw, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Walther Heynemann*, geboren te *Göttingen* (Duitsland) 9 Augustus 1901, fabrikant, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Lászlo Kellermann*, geboren te *Szokolya* (Hongarije) 15 April 1902, constructeur, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 5°. *Marta Magdolna Nagy*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 17 Februari 1914, onderwijzeres, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 6°. *Leopoldine Klara Auguste Antonia Nitsch*, geboren te *Graz* (Oostenrijk) 4 April 1905, zonder beroep, wonende te *Apeldoorn*, provincie *Gelderland*;
- 7°. *Ferenc Novák*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 18 December 1910, manufacturer, wonende te *Anna Paulowna*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Kurt Plaut*, geboren te *Kassel* (Duitsland) 25 Juli 1905, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 9°. *Anna Rosalina L' Ortye*, geboren te *Hoensbroek* (Limburg) 25 September 1883, weduwe van *Wilhelm Hubert Pauls*, zonder beroep, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 10°. *Gabriëla Gisela Schmidt*, geboren te *Ebergassing* (Oostenrijk) 24 December 1910, hulp in de huishouding, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 11°. *Otto Sechterberger*, geboren te *Gollrad*, gemeente *Gusswerk* (Oostenrijk) 9 September 1908, boekhouder, wonende op *Curaçao*;
- 12°. *Anna Margit Seidl*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 8 Februari 1895, pianolerares, wonende te *Deventer*, provincie *Overijssel*;
- 13°. *Ewald Reinhard Sieper*, geboren te *Keulen-Bayenthal* (Duitsland) 5 Maart 1909, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 14°. *Richard Heinrich Stern*, geboren te *Charlottenburg* (Duitsland) 27 Juli 1910, koopman, wonende te *Loosdrecht*, provincie *Utrecht*.

Artikel 2

Met afwijking voor zoveel nodig van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 2°, en 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Juli 1947 (*Staatsblad* No. H 232), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Johann Wilhelm Gerhards*, geboren te *Bruxgen*, *Gangelt* (Duitsland) 4 Mei 1892, landbouwer, wonende te *Groenlo*, provincie *Gelderland*;
- 2°. *Walenty Kalkowski*, geboren te *Starogard* (Polen) 30 Januari 1920, metaalslijper, wonende te *Breda*, provincie *Noordbrabant*;
- 3°. *Andreas Bernhard Kresmer*, geboren te *Hamborn*, thans *Duisburg-Hamborn* (Duitsland) 30 Augustus 1914, wachmeester der artillerie bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger, verblijvende in *Nederlandsch-Indië*;
- 4°. *Antonius Josephus Georgius Ludovicus Schram*, geboren te *Kapellen* (België) 2 Mei 1921, student, wonende te *Spanbroek*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Jan Jozef Arthur Maria Schram*, geboren te *Kapellen* (België) 8 Juli 1923, student, wonende te *Spanbroek*, provincie *Noordholland*;
- 6°. *Lodewijk Pieter Frans Jozef Schram*, geboren te *Kapellen* (België) 8 Juli 1922, student, wonende te *Spanbroek*, provincie *Noordholland*.

Artikel 3

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Juli 1947 (*Staatsblad* No. H 232), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Joannes Hubertus Borg*, geboren te *Vlodrop* (Limburg) 21 November 1919, mijnwerker, wonende te *Maasniel*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Leonard Borg*, geboren te *Vlodrop* (Limburg) 27 Mei 1925, militair, wonende te *Vlodrop*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Wilhelmus Johannes Borg*, geboren te *Vlodrop* (Limburg) 29 Januari 1922, los arbeider, wonende te *Vlodrop*, provincie *Limburg*;
- 4°. *Liesel Heynemann*, geboren te *Dortmund* (Duitsland) 13 November 1926, studente, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

1035 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Jakob Borg* en 23 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 1°, is van Duitse herkomst. In 1938 is hij uit het Duitse staatsverband vervallen verklaard, tengevolge waarvan hij thans zonder nationaliteit is. Requetrant vestigde zich in 1917 in Nederland en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Mede in het belang van zijn kinderen wordt naturalisatie op prijs gesteld. Als landarbeider heeft hij een bestaan.

De in artikel 1, onder 2°, genoemde verzoekster is te Amsterdam geboren uit Nederlandse ouders. In 1921 trad zij te Amsterdam in het huwelijk met een Duitser en verloor dientengevolge de Nederlandse nationaliteit. In 1927 is het huwelijk ontbonden. Requetrante woonde van 1924 tot 1938 te Hamburg. Zij hertrouwde in December

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

1940 met een Nederlander. Met haar echtgenoot werd zij in 1944 naar Bergen-Belsen gedeporteerd. Tengevolge van geleden ontberingen is de man overleden. Verzoekster woont thans weder te Amsterdam. De Nederlandse nationaliteit, welke zij door haar huwelijk had herregen, heeft zij wederom verloren bij het inwerking-treden van het besluit van 17 November 1945, *Staatsblad* No. F 278. Verzoekster is grossierster in zijden en wollen stoffen en kan op voldoende wijze in haar onderhoud voorzien.

De in artikel 1, onder 3°., genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te Göttingen geboren en is sinds 1933 hier te lande gevestigd. Zijn dochter ontving een Nederlandse opvoeding. Het bedrijf, waarvan hij beherend vennoot is, werkt met ongeveer 150 man personeel, waaronder één vreemdeling. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als fabrikant heeft hij een voldoende bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4°., is van Hongaarse herkomst. Hij werd in 1929, komende uit Boedapest, in het bevolkingsregister te Amsterdam ingeschreven. Tot Juli 1943 woonde hij zonder onderbreking hier te lande en werd toen door de bezetter gedwongen met zijn gezin naar Hongarije terug te keren. In November 1945 heeft hij zich andermaal in Nederland gevestigd. Requestrant gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Hij is in het bezit van het diploma bouwkundig-ingenieur van de Technische Hogeschool te Boedapest. Als constructeur kan hij op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 5°., genoemde verzoekster, van Hongaarse herkomst, kwam in 1923 met een kindertransport uit Boedapest herwaarts. Zij werd in een Nederlands pleeggezin opgenomen en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Zij is in Nederlandse geest grootgebracht en genoot Nederlands onderwijs. Zij is in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzeres en als leerkracht verbonden aan een school te Amsterdam. Verzoekster is van haar geboorteland vervreemd. Zij kan geacht worden in geest en leven Nederlandse te zijn geworden.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 6°., bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Zij is te Graz geboren en kwam in 1920 naar Nederland. Sedertdien heeft zij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Zij verblijft sedert 1923 te Apeldoorn in een pleeggezin. Zij heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. In haar onderhoud wordt door haar pleegmoeder voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7°., is eveneens van Hongaarse herkomst. Hij woont sedert 1927 zonder onderbreking hier te lande en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Verzoeker is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Hij drijft voor eigen rekening een handel in manufacturen en heeft een voldoende bestaan voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 8°., is van Duitse herkomst. Hij is te Kassel geboren en verliet in 1933 Duitsland om zich in Nederland te vestigen. Sedertdien heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Hij is te Amsterdam gehuwd met een eveneens van oorsprong Duitse vrouw. Hun kind is te Amsterdam geboren. Requestrant kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Hij gevoelt zich Nederlander. Als handelaar in grondstoffen voor de pharmaceutische en cosmetische industrie heeft hij genoegzame middelen van bestaan.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 9°., Nederlandse van geboorte, heeft de Nederlandse nationaliteit verloren door huwelijk met een vreemdeling. Na het overlijden van haar echtgenoot verzuimde zij de kennisgeving te doen, bedoeld in artikel 8 der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Requestrante heeft, met uitzondering van het tijdvak 1911 tot 1918, steeds in Nederland gewoond. Zij stelt er thans prijs op haar oorspronkelijke nationaliteit te herkrijgen. Verzoekster leeft van haar spaargeld.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 10°., is te Ebergassing in Oostenrijk geboren en bezit de Oostenrijkse nationaliteit. In 1920 kwam zij met een kindertransport herwaarts en werd in een Nederlands pleeggezin opgenomen. Sedertdien heeft zij onafgebroken hier te lande gewoond. Verzoekster kreeg een Nederlandse opvoeding. Zij bezocht te Rotterdam de lagere school en een vakschool voor meisjes. Zij is van haar geboorteland vervreemd en kan geacht worden in geest en leven Nederlandse te zijn geworden. Requestrante is behulpzaam in de huishouding van haar pleegvader.

De in artikel 1, onder 11°., genoemde verzoeker is te Gollrad (Oostenrijk) geboren en bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Hij kwam in 1922 met een kindertransport naar Nederland en werd in een pleeggezin opgenomen. Sedertdien heeft hij steeds op Nederlands grondgebied hoofdverblijf gehad. Gedurende zijn verblijf te Wierden van 1922 tot 1929 was hij bij zijn pleegvader werkzaam en bezocht hij gedurende vier jaren een handelsavondschool te Almelo. In Maart 1929 vertrok hij naar Curaçao, waar hij ook thans nog woonachtig is. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en heeft twee kinderen, die beide hier te lande zijn geboren en in Nederlandse geest worden grootgebracht. Requestrant is werkzaam als boekhouder bij

een levensmiddelenbedrijf en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 12°., bezit de Hongaarse nationaliteit. Zij is te Boedapest geboren en kwam in 1922 herwaarts. Sedertdien woont zij zonder onderbreking hier te lande. Requestrante heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als pianolerares verdient zij het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 13°., is te Keulen-Bayenthal geboren en verkreeg door geboorte de Duitse nationaliteit. In 1946 is hij op zijn verzoek uit het Duitse Staatsverband ontslagen, tengevolge waarvan hij thans staatloos is. In verband met het aanvaren van een werkkring in de groenten- en fruithandel, vestigde hij zich in September 1934 te Rotterdam. Sedertdien heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als im- en exporteur van groenten en fruit heeft hij een genoegzaam bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 14°., is te Charlottenburg bij Berlijn geboren uit Duitse ouders. Hij vestigde zich in 1933 in Nederland en heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw is gehuwd, is ingeburgerd en wenst hier te blijven. Als lederwarenfabrikant heeft hij een bestaan.

De in artikel 2, onder 1°., genoemde verzoeker is de zoon van van oorsprong Duitse ouders. In 1896, op vierjarige leeftijd, kwam hij naar Nederland, waar hij sedertdien steeds heeft gewoond. Verzoeker is geheel als Nederlander opgegroeid en gevoelt zich ook als zodanig. Hij heeft in het Nederlandse leger dienstplicht vervuld en is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Als landbouwer heeft hij een bestaan.

De in artikel 2, onder 2°., genoemde verzoeker bezit de Poolse nationaliteit. Hij is in 1920 te Starogard (Polen) geboren en trad in Juli 1939 in dienst van het Poolse leger. Na de capitulatie van Polen week hij via Roemenië en Frankrijk naar Engeland uit. Hij werd ingedeeld bij het in Schotland gevormde Poolse leger en nam, met zijn onderdeel deel aan de veldtocht in West-Europa. Verzoeker bevond zich bij de troepen, die Zuid-Nederland hebben bevrijd. Hij is te Breda met een Nederlandse vrouw gehuwd en heeft zich na zijn demobilisatie duurzaam in Nederland gevestigd. Requestrant is werkzaam als metaalslijper en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°., stamt van Duitse ouders. Hij is te Hamborn geboren, doch kwam reeds op negenjarige leeftijd met zijn moeder naar Nederland. Laatstgenoemde is met een Nederlander hertrouwd. Verzoeker heeft sedertdien steeds op Nederlands grondgebied gewoond. In Maart 1934 trad hij in Nederlandse militaire dienst en ging in September 1934 een vrijwillige verbintenis aan bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger. Hij heeft thans de rang van wachmeester. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw is gehuwd, kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn.

De verzoekers, genoemd in artikel 2, onder 4°., 5°. en 6°., zijn broeders. Zij zijn te Kapellen in België geboren en bezitten de Belgische nationaliteit. Zij vestigden zich in 1937 met hun vader in Nederland en hebben sedertdien steeds in Nederland gewoond. Requestranten namen gedurende de oorlogsjaren actief aan het verzet deel en waren lid van de Binnenlandse Strijdkrachten. Hun vader is bij de wet van 13 Mei 1948, *Staatsblad* No. I 187 tot Nederlander genaturaliseerd. Verzoekers kunnen geacht worden te zijn ingeburgerd. Alle drie zijn zij studerende. Twee van hen bezoeken de Technische Hogeschool te Delft, terwijl de andere medicijnen studeert aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht, terwijl de omstandigheid, dat de in dit artikel, onder 2., genoemde verzoeker niet voldoet aan het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 2°., van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap geen bezwaar voor zijn naturalisatie behoeft op te leveren.

De in artikel 1, onder 1°. en 3°., genoemde verzoekers hebben voor het intreden der meerderjarigheid van hun in artikel 3 genoemde kinderen het verzoek om naturalisatie ingediend. Het is billijk voornoemde kinderen alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Alle voorgedragenen hebben zich tijdens de oorlogsjaren gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

WIJERS.